

Egy újabb vasmisés: Bisztrai László

Hit és hűség; elvfeletetés nélkül – ezek voltak beszélgetésünk visszatérő szavai, amikor egy téli napon meglátogattuk Bisztrai Laci bácsit a dabas-gyóni szeretetotthonban. Már ahogyan a portán eligazítanak – „Erre tessék, a kis házba, az atyához...” –, ebből is érződik, mennyire szeretik-tisztelik Laci bácsit, aki ma is, 88. évében is szolgál: vásárnaponta misét mond (igaz, csak ülve), türelemmel meghallgat bárkit (igaz, csak akkor, ha felkeresi őt az illető)... A mostani beszélgetésbe beillesztettük Laci bácsi öt évvel ezelőtt írt, 60 év papi hivatásomból – töredékek című füzetének egyes bekezdéseit:

1920. június 27-én, Szent László napján Madarason (Bács-Kiskun megye) születtem. Édesapám is László volt, aki borbély mesterséget folytatott, édesanyám otthon nevelte a gyerekeket, és a háztartás nehéz munkáját végezte. Saját házunk nem lévén, a katolikus iskola igazgatójával laktunk egy udvarban; ő hívott el 1926-ban egy litániára, amikor álltam először az oltárhoz ministrálni. Én nagyon megörültem, hogy oly’ közel kerültem az oltárhoz. Már akkor vágy ébredt bennem az oltár, az Úr Jézus, a Mennyei Atya iránt. Nekem ott a helyem. Én pap leszek...

1934-ben jelentkeztem a Váci Szemináriumba felvétellel. Szeptembertől az ötödik osztályt már a váci piarista gimnáziumban kezdtem el, mint kis-szeminarista papnövédek. 1938-ban érettségiztem.

1943. június 20-án szenteltek pappá.

Laci bácsi, mi jellemezte az azóta eltelt 65 évet?

A hit és a hivatástudat. Ezt várják az emberek a paptól, és ezt tudtam én adni. Változó körülmények között.

A szemináriumban feltárták előttünk a négy evangéliumot. Utána ezt próbáltam élni, programmá tenni. A szeretet-elv a lényeg. Azt kell követni mindenképpen! Nagyon változó körülmények között teltek az évtizedeim, de mindig azt gondoltam, hogy bár a környezethez alkalmazkodni kell, de a szeretet-elmet sosem szabad feladni! Azt élni, valósítani kell. Erre születünk.

1944 őszétől nagykáptai káplán voltam. Itt történt, hogy Húsvét hétfőn a román hadsereggel bejött a templomba egy román orvos katonatiszt, és mise után kihallgatást kért. Elmondta, hogy ő kolozsvári magyar, és orvostanhallgató korában ateista volt. Nagyon érdekelt őt az atomsugárzás hatása az emberi szervezetre, és kutatóként elment Párizsba, az atomkutató központba; ott tudta meg, hogy az atom legbelseje energia, tehát nem anyag, és akkor ott találkozott Istennel. De csak ennyit tudott, hogy van Isten, kapcsolata azonban még nem volt Vele. Azután jött a háború-

ban a sereggel, és Szolnokon a szőlőkben látott egy szemüveges embert, aki kapálta a szőlőt. Szóba állt vele, elmondta neki is ezt az élményét. Az ember, aki egyébként ügyvéd volt, benyúlt a zsebébe, elővett egy zsebszentírást, és odaadta neki: Itt van, olvassa, ebben találkozhat közelebbről Istennel. Ő elolvasta a Bibliát, már megismerte Krisztust, és így érkezett a Húsvét hétfői misére, ahol az emmauszi tanítványok élményében magára ismert, és megkért, hogy szeretne életgyónást végezni. Erre időpontot kért. A gyónás után mély hittel, alázattal járult a szentáldozáshoz... és több napon át jött átbeszélni a hitünket, és azt mondta:

– De boldog magam, hogy pap lehet – én is szívesen lennék, de van családom.

– Magam csak legyen jó családapam és keresztény, jó orvos! – mondtam.

A családot mindig nagyon fontosnak tartottam. Itt kapunk szeretetet, és itt tanuljuk meg, hogy mit jelent szeretni. A család a szeretet tüzhelye, amit nem szabad másra lecserelni. A mozgalmak is fontosak. De ügyelni kell arra, hogy a mozgalom ne szippantsa fel az embert, hanem ki-ki elsősorban erőt merítsen onnan, lelkesedést gyűjtsön, hogy aztán a család igazi szellemét biztosítani tudja!

Mindig a azoknak a híveknek örültem nagyon, akik a kereszténységet legfőképpen a saját családjukban igyekeztek megvalósítani.

Tudom, hogy ez ma nem divatos gondolkodás, de sosem törődtem azzal, hogy mi a divat, hogy kinek mi a véleménye. Mondtam, tettem, amit én jónak tartottam. Kaptam is érte hideget-meleget!

1951-ben Hétkápolnához kerültem lelkésznek. Itt összejövögettünk vallásos férfitestvérekkel, és fájlaltuk a terrorhelyzetet. Arról tárgyaltunk, hogy tudatosítanunk kell az emberekben a keresztény öntudatot.

1953-ban kaptunk egy körlevelet a Püspöki Kartól, amit a párt íratott meg: a hívek hordják ki a trágyát a földekre. Ezt nem olvastam fel. A párt megfigyelője feljelentett, és követelte Kovács Vince püspök úrtól, hogy büntessen meg. ... 1953. október 13-án éjszaka értem is eljöttek, és bevitték a Fő utcára, a Katonai Ügyészésre, és jöttek az éjszakai kihallgatások. 1954. január 8-án a Markó utcában megtartott zárt tárgyaláson 8 évi börtönre ítélték el „a népi demokrácia megdöntésére irányuló fegyvertelen szervekedésben való aktív részvétel” vádjával. A bírót nem a politikai vád érdekelte, hanem azt kérdezte:

- Miért nem olvasta fel a körlevelet?
- Mert a lelkiismeretem nem engedte.
- És Czapik Gyula érsek lelkiismerete?
- Az az övé, ő felel érte. Ez meg az enyém.
- Nagyön egyéni a lelkiismerete!
- Mindenkié egyéni! – válaszoltam.

Innen a váci börtönbe vittek, ahol 3 évet töltöttem.

1956. szeptember 15-én 26 papot, közöttük engem is szabadon engedtek

Erről a sok meghurcoltatásról, megalázásról nagy nyugalommal írsz. Személyes emlékeim is mind olyanok, hogy nagy békesség árad belőled. Mindig ilyen nyugodt voltál?

Mindig ugyanazokat az értékeket képviseltem: hit és szeretet, elvfelelő nélkül! Akadt, aki örült ennek – azal jól éreztem magam. Akadt, akit ez bosszantott – azal lehetőség szerint kerültük egymást. Gondok persze engem is körülvettek. De ilyenkor mindig jobban körülnéztem, hogy mit lehet csinálni, és mi az, ami tényleg nem megy. Mert amit lehet, azt meg kell tenni! Néha bizony áldozatot is kell hozni. Az adott pillanatban ez sokszor nehéz, de aztán az idő múlása ebben is segít. Ami fáj, azt mindig igyekeztem felajánlani.

Sok csalódás is ért, sokszor rosszal fizettek a jóért. Ilyenkor nem értettem, hogy mit nem értenek: én csak a jót, a hívek igazi javát akarom. De megsértődni ilyenkor sem sértődtem meg. A csalódásokat is fel lehet ajánlani, és ez idővel megbékélést hoz.

Közben találkoztam sok szeretettel, jóindulattal is. A hívek részéről is, de előljáróim részéről is. Amikor nagyon rugdosott az állam, akkor Marosi Izidor váci püspök – akivel egy időben jártunk a szemináriumba – kinevezett püspöki tanácsosnak; hadd lássa az állam, hogy az egyház igenis megbecsül engem. Noha nem volt semmi címkorság bennem, mégiscsak örültem. Örültem, hogy látják és elismerik, amit képviselek, amit teszek. És tudtam, hogy egy ilyen a kinevezés bizony a Püspök Úrtól is bátorságot követelt.

1958 őszén megkaptam az áthelyezésemre Ecsegre, önálló plébánosnak. Eredetileg mást akar a Püspök Úr odahelyezni, de az nem vállalta el, mert a tető eléggé beázott. Én viszont örültem, hogy önálló lehetek. Összefogtunk a hívekkel, rendbehoztuk a tetőt. Odatartozott a kis szomszéd község, Kozárd, ahová kerékpárral jártam át misézni, hitoktatni. Az ottani egyházközéleti jegyző megsúgta, hogy neki időnként jelentést kell tennie, hogy miket mondok a szentbeszédemben. Mondtam: csak jelentse nyugodtan, mert a hitet hirdetem.

Mégis 3 év elteltével, 1961 őszén Szabadszállásra helyezték a Püspök Úr. Erős református hely. A katolikusok 13 km-re laktak Balázspusztán. Ott már motorkerékpárt kellett szerezni, hogy a havas utakon is ki tudja menni, és szolgálni a testvéreket.

Motorkerékpárral nemcsak a hívekhez jártál, hanem a közösségi találkozókra is...

Igen, sokat jelentett nekem, hogy a 60-as évek közepétől még a váci börtönben megismert-megszeretett paptestvérekkel rendszeresen találkozhattam a Bokorközösség papi csoportjában. Bulányi atya vezetésével az evangéliumokat tanulmányoztuk, és a jézusi szeretet gondolata, gyakorlata visszhangra talált bennem is. Hiszen én is mindig a szeretetet hirdettem, azt is akartam cselekedni. Igyekeztem tehát azt az evangéliumi látást, amit a „Keressétek az Isten Országát” elmond, a magamévá tenni, és másoknak is elmondani.

1972-ben Ócsára kerültem. ... A plébánia, ahol a lelki gyakorlatokat tartottuk a fiatalokkal – Ócsán pontosan a pártházzal szemben van. Egy katonai teherautót állítottak be a pártház udvarára; egy lokátoros kocsi: amikor valaki jött a plébániára, ott kattant a fényképezőgép, és ment a jelentés Vácra, hogy mi van megint az ócsai plébánián. S jött a püspöki tikkár úr, mondta:

– Ezt nem szabad!

Válaszoltam: – Ha a Püspök Úr lejönne, és hallaná a fiatal megtérők őszinte imáját, ő is örülne.

– De akkor sem szabad! – volt a felelet.

Miklós Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal vezetője zaklatására 1984-ben – 12 év ócsai szolgálat után – Ladánybenére kerültem. Ott is tartottunk lelki gyakorlatokat a plébánián, ezért itt is bizalmatlanul fogadtak. Azt mondták, hogy jehovista papot küldött oda a püspök, adjon nekik katolikus papot! Fel is mentek Vácra, panaszcra. Aztán lassan megismertek, és megnyitultak. Később néha a tanyákon összejöttünk a szomszédos családokkal közösen Szentírást olvasni és magyarázni.

1990-ben kerültem Gyónra plébánosnak.

Itt adtam hálát a Mindenhatónak 50 éves papi létemért, aztán újabb tíz évnyi szolgálat után pappá szentelésemmel 60. évfordulóját is itt ünnepelem. Ezt követően pedig 2003-ban itt lettem az Ökumenikus Szeretetotthon lakója; egy két szoba összkomfortos lakásom – önálló „házacska” – van. Napjaimat kitölti az imádkozás, gondolkodás. Sajnos egészségi állapotom miatt elmenni már nem nagyon tudok, de mindig örülök, ha valaki rám nyitja az ajtót, ha fiatalabbakkal beszélgethetek.

Mindennapjaimban nagy hálával tartozom Harka Józsefné Margitkának, akire már közel tíz éve számíthatok: előbb csak ebédet hordott a plébániára, már 1999-től, és a Szeretetotthonba történt költözésem után is tartja velem a kapcsolatot. 2007 augusztusában agyér-görcsöt kaptam, ő talált rám, ő ébresztett fel az eszméletlenség állapotából. Azóta is mellettem áll, minden nap kora reggeltől késő délutánig itt van, segít – teljesen ingyen. Áldja meg érte az Isten!

Egész papi pályafutásomban igyekeztem a hivatásomnak eleget tenni: lelkiismeretemet a Szentírás alapján formálni, és azután az így formált lelkiismeretem szerint cselekedni. Szeretet – szolgálat – segítés; ezek voltak a céljaim. Ezek gyakran nem látványos dolgokra vezettek, hanem apróságokra. Azt hiszem, a kötelességteljesítés is a vértanúság egyik útja. Nem feltétlenül kell nagy dolgokat keresni. Csak el kell fogadni minden nap, amit az a nap hoz, és abban kell helytállni – az elvekhez ragaszkodva, hittel és hűséggel.

Schanda Beáta